

Hrvatski sabor
Klub zastupnika Domovinskoga pokreta

Zagreb, 26. listopada 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Amandmani na Prijedlog izmjena i dopuna od 19. listopada 2022. Državnoga proračuna Republike hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14) i članaka 196. i 197. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 i 123/20), na Prijedlog izmjena i dopuna od 19. listopada 2022. Državnoga proračuna Republike hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu podnose se sljedeći

A M A N D M A N I

Amandman I.

U I. Opći dio. na str. 89 (str. 90 PDF-a https://sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-10-19/185844/I_OPCI_POSEBNI_DIO_REBALANS_2022.pdf), unutar pozicije A558049 **Provedba mjera obiteljske i populacijske politike**, s planiranih 5.592.924 kn **povećava se za 503.827.494,30 kn** na 509.420.418,30 kn,

sukladno čl. 38. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos osigurao preraspodjelom s pozicije A544023 *Doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije* (str. 48) na temelju vlastitih sredstava povećanjem smanjenja s -44.070.056 kn na -547.897.550 kn na novi plan od 2.809.140.183 kn.

Obrazloženje

Prema *Procjeni stanovništva Republike Hrvatske prema spolu i pojedinačnim godinama starosti sredinom 2021.* (<https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29032>), koju je Državni zavod za statistiku objavio 30. rujna 2022. u Hrvatskoj postoji 668.694 djece (stanovnika u dobi od rođenja do navršetka 18. godine života).

Navršenih godina	ukupno	muškarci	žene
0	35.172	18.288	16.884
1	35.086	18.006	17.080
2	35.319	17.945	17.374
3	35.143	18.257	16.886
4	35.319	18.044	17.275
5	34.539	17.566	16.973
6	35.899	18.452	17.447
7	36.490	18.797	17.693
8	37.223	19.393	17.830
9	38.029	19.451	18.578
10	38.283	19.755	18.528
11	40.644	20.806	19.838
12	39.767	20.285	19.482
13	39.589	20.233	19.356
14	37.554	19.373	18.181
15	38.274	19.684	18.590
16	39.443	20.365	19.078
17	36.921	18.966	17.955
ukupno	668.694	343.666	325.028

Razmak između pojedinih godišta varira za čak šestinu (petogodišnjaka je 6.105 manje nego jedanaestogodišnjaka).

Manjak mlađega stanovništva prijeti kolapsom tržišta rada i mirovinskoga i zdravstvenoga sustava. Hrvatskoj je danas više nego ikad potreban politički razum oko najvažnije problematike, neovisno o našim političkim i inim različitostima. Potrebno je konačno i političko suglasje, ne želimo li svakim novim podatkom službene demografske statistike ponovo ostati zatečeni. Rezultati Popisa stanovništva provedena u 2021. godini moraju nas ozbiljno zabrinuti, kao uostalom i svi dosadašnji pokazatelji i trendovi prirodnoga i prostornoga kretanja stanovništva, sastava stanovništva i znanstvenih predviđanja. Svi racionalni i odgovorni u ovoj zemlji, svi koji ovoj zemlji i njezinoj mladosti žele izvjesnu budućnost bez odlazaka, svi koji u ljudskoj populaciji vide temelje opstanka i razvoja, svi koji prihvaćaju hrvatske identitetske civilizacijske i povijesne vrijednosti i svi koji svojim političkim djelovanjem žele sigurnu, uređenu i razvijenu Hrvatsku, trebaju prihvatiti hrvatsku demografsku zbilju i sukladno njoj postaviti smjerove svojih političkih zadataka i ciljeva. Odgovornost je ponajprije na izvršnoj vlasti, ali i na cijelom političkom sustavu čija pasivnost u tom pitanju nije, niti može biti hrvatski interes.

Nevjerojatna demografska destrukcija ugrožava hrvatsku budućnost, temeljne sustave na kojima počiva hrvatsko društvo, praktički sve djelatnosti oko nas i sam gospodarski i ukupni razvoj zemlje. Depopulacija je ukupne hrvatske domicilne populacije samo u deset godina, između popisa stanovništva 2011. i 2021. godine, iznosila 413.056 osoba ili 9,64 %, a na nekim županijskim i općinskim razinama prelazila je 20, 30 pa i 50 %. Godišnji je prirodni pad stanovništva prošle 2021. godine iznosio je 27.106 osoba, a u devet mjeseci ove 2022. godine nastavljen je s 16.859 osoba. Samo će u zadnje dvije godine više od 50.000 osoba više u Hrvatskoj umrijeti nego što će ih se roditi. Prosječna se starost stanovništva Hrvatske već

približila 50. godini, s udjelom 22,45 % osoba starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu prema posljednjem popisu 2021. godine pa smo po tim kriterijima među najstarijim populacijama u svijetu. Hrvatsku je u posljednjih deset godina napustilo samo po službenim podacima više od 250.000 osoba. Projekcije temeljem ovih trendova silno povećavaju zabrinutost i nova bi međupopisna depopulacija takvih razmjera izravno ugrozila temeljne sustave, dok intenzitet i posljedice dugoročne depopulacije ne smijemo niti zamišljati. Depopulacija, prirodni pad, iseljavanje, starenje, nestanak učenika osnovnih i srednjih škola i niz drugih demografskih negativnosti, nazvanih izumiranje, nestanak i slično, pozivaju na zabrinutost, odgovornost i postupanje sukladno nacionalnim razvojnim i sigurnosnim potrebama. Demografski stručnjaci Ujedinjenih naroda upozoravaju kako se Hrvatska nalazi u središtu demografski najugroženijega područja u svijetu. Postojeću političku mirnoću prema najvažnijem pitanju hrvatske sadašnjosti i budućnosti nije više moguće prihvaćati niti je moguće politički djelovati samo po ostalim relativno nebitnim pitanjima u odnosu na demografski nestanak Hrvatske. Postoji odgovornost i za propust ili nečinjenje.

Članak 61. Ustava RH jamči: „Obitelj je pod osobitom zaštitom države.“

Člankom 55. stavkom 1. Ustava RH određeno je: „Svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojan život.“

Članak 56. Ustava RH propisuje: „Pravo zaposlenih i članova njihovih obitelji na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje uređuje se zakonom i kolektivnim ugovorom. Prava u svezi s porođajem, materinstvom i njegom djece uređuju se zakonom.“

Članak 35. Ustava RH određuje: „Svaku se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.“

Članak 63. Ustava RH propisuje: „Roditelji su dužni odgajati, uzdržavati i školovati djecu te imaju pravo i slobodu da samostalno odlučuju o odgoju djece. Roditelji su odgovorni osigurati pravo djetetu na potpun i skladan razvoj njegove osobnosti.“

Članak 64. stavak 1. Ustava RH propisuje: „Dužnost je svih da štite djecu...“.

Zbog svega navedenoga predlaže se uvesti od 1. prosinca 2022. **redovitu mjesečnu naknadu za svako dijete** (ljudsko biće od rođenja do navršene 18. godine života, sukladno Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989.) s prebivalištem u Hrvatskoj u iznosu od 753,45 kn (100 eura) po djetetu, plativo na račun jednoga od roditelja ili skrbnika djeteta.

Prihvaćanjem ovoga amandmana otvara se mogućnost da se tijekom studenoga donese zakon kojim bi se uredilo to pitanje i da se on počne provoditi od 1. prosinca 2022.

Prema zadnjem dostupnom službenom podatku u Hrvatskoj ima 668.694 djece, što pomnoženo s 753,45 kn znači da je mjesečno potrebno osigurati 503.827.494,30 kn.

Uvođenjem te naknade osigurao bi se ostanak obitelji i djece u zavičajnom području, podigao obiteljski standard, potaknulo da se bračni parovi odluče na još koje dijete.

Amandman II.

U I. Opći dio, na str. 90 (str. 91 PDF-a). unutar pozicije A788018 *Provedba mjera demografske politike*, s planiranih 41.252.000 kn **povećava se za dva milijuna kuna** na 43.252.000 kn.

stavke 37 *Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade* i 372 *Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna smanjuje se smanjenje s -3.000.000 kn*

na -1.000.000 kn pa bi novi plan bio 6.000.000 kn, umjesto izvorno planiranih sedam milijuna kuna, odnosno predloženih samo četiri milijuna;

sukladno čl. 38. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos od dva milijuna kuna osigurao preraspodjelom s pozicije K553169 *Fond za azil, migracije i integraciju* povećanjem smanjenja s -33.250.000 na -35.250.000 na novi plan od 33.078.000 kn.

Obrazloženje

Ukupan proračun za 037 *Središnji državni ured za demografiju i mlade* iznosi samo 1,31 % Državnoga proračuna (2.227.681.470 kn od 170.284.677.499 kn). S tako niskim izdvajanjima u budućnost, goli fizički opstanak hrvatskoga puka, populacijom se ne upravlja, njezin se razvoj ozbiljno ili gotovo nikako ne potiče.

Drastičnim smanjenjem stavke 37 *Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade* unutar pozicije A788018 *Provedba mjera demografske politike* sa sedam na četiri milijuna kuna šalje se pogrješna poruka da je dopustivo smanjiti ionako mala planirana ulaganja za čak 43 %. Predloženim amandmanom ublažava se taj gubitak pa bio smanjenje na toj stavci umjesto za tri milijuna kuna bilo samo milijun kuna.

Amandman III.

U I. Opći dio, na str. 360 (str. 361 PDF-a), unutar pozicije A578009 *Odgoj i obrazovanje darovite djece predškolske dobi u dječjim vrtićima*, s planiranih 2.671.200 kn povećava se za 300.000 kn na 2.971.200 kn;

aktivnost 366 *Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna* s planiranih 2.136.960 kn povećava se za 300.000 kn na 2.436.960 kn;

sukladno čl. 38. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos od 300.000 kn osigurao preraspodjelom s pozicije K768070 *Obnova infrastrukture u području obrazovanja oštećene potresom FSEU.2022.MZO* povećanjem smanjenja s -77.376.329 na -77.676.329 na novi plan od 29.003.669 kn.

Obrazloženje

Ukupna planiranja izdvajanja za 3702 *Predškolski odgoj* iznose 104.228.960 kn. Na *Odgoj i obrazovanje darovite djece predškolske dobi u dječjim vrtićima* s 2.671.200 kn otpada samo 2,56 % toga iznosa. Ulaganjem od dodatnih 300.000 kn do kraja godine poslala bi se poruka da darovita djeca ne ostaju u zapečku, da i za njih nešto ima u ovom rebalansu i da se, makar minimalno, povećavaju izdvajanja i za tu ranjivu i iznimno vrijednu skupinu; da se poboljšavaju mogućnosti rada s darovitim učenicima u okvirima hrvatskoga odgojno-obrazovnog konteksta. Darovita djeca imaju posebne osobine i potrebe; nužno ih je što prije otkriti; razumjeti spoznajne, socijalne, emocionalne i motivacijske osobitosti darovite djece te uklanjajući stereotipe o darovitoj djeci prepoznati darovitu djecu i pravodobno započeti s njima specifične načine odgojno-obrazovnog rada.

Amandman IV.

U I. Opći dio, na str. 369 (str. 370 PDF-a), unutar pozicije A767009 **Znanstveni centri izvrsnosti – društveno-humanističko područje**, s planiranih 900.000 kn povećava se za 2.000.000 kn na 2.900.000 kn;

sukladno čl. 38. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos od dva milijuna kn osigurao preraspodjelom s pozicije 02005 *Vlada Republike Hrvatske* (str. 20) povećanjem smanjenja s - 115.223.468 na -117.223.468 na novi plan od 700.936.72 kn.

Obrazloženje

U Hrvatskoj je proglašeno 13 znanstvenih centara izvrsnosti, od čega ih je deset u STEM području, a tri u području društveno-humanističkih znanosti. U zakonskoj formulaciji, prema kojoj su proglašeni, znanstveni centri izvrsnosti definirani su kao „znanstvena organizacija ili njezin ustrojbeni dio ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline“.

Za razliku od centara izvrsnosti u STEM području, koji se financiraju sredstvima europskih strukturnih fondova, znanstveni centri izvrsnosti u društveno-humanističkom području upućeni su isključivo na financiranje iz državnoga proračuna. Premda bi za realizaciju znanstvenih programa ovih centara izvrsnosti bio potreban iznos od 4.000.000 kuna godišnje, oni već više godina iz državnog proračuna dobivaju tek iznos od 900.000 kuna. Isti iznosi predviđeni su u proračunskim projekcijama za 2023. i 2024. godinu. Smatramo da je to nedopustivo niska razina financiranja znanstvenih centara izvrsnosti u društveno-humanističkom području:

- s obzirom na njihovu zakonsku definiciju,
- s obzirom na zahtjevnost znanstvenih programa koje realiziraju,
- s obzirom na izvanredne rezultate koje konstantno postižu unatoč nepovoljnim materijalnim uvjetima
- i konačno s obzirom na njihovu važnost za nacionalni i kulturni identitet.

Predsjednik Kluba

Ivan Penava